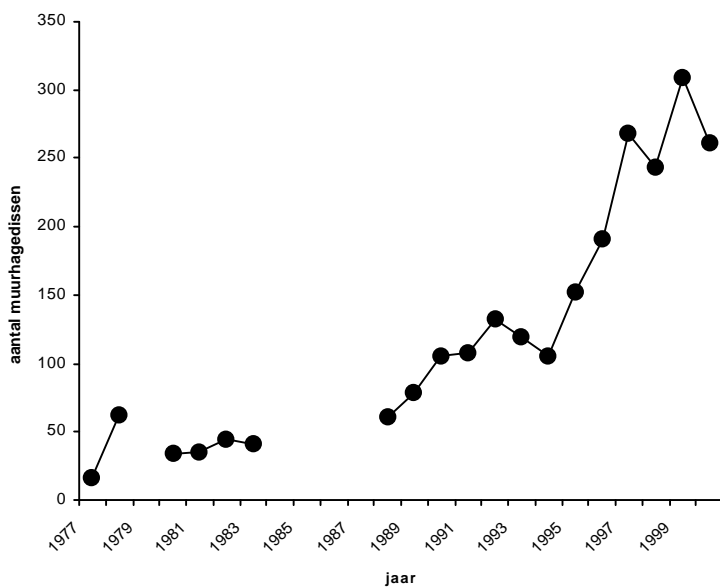

Maastrichtse Muurhagedissen

De muurhagedis op de Hoge Fronten van Maastricht is ook in 2000 weer intensief gevolgd door de medewerkers en vrijwilligers van het Centrum voor Natuur en Milieu Educatie in Maastricht; Minne Feenstra, Jan America, Ger van Hees en Jan Schiebroek.

Het aantal aangetroffen muurhagedissen was in 2000 lager dan in het topjaar 1999: in totaal werden er 261 verschillende

dieren gezien (tegenover 309 in 1999), te weten: 102 volwassen dieren, 127 halfwas dieren en 35 pas geboren. Vooral dat laatste aantal was een flinke tegenvaller gezien het forse aantal van 176 juvenielen van vorig jaar. Dat er zo weinig jongen waren heeft ongetwijfeld te maken met het langdurige, extreem natte en koude weer in juli. Veel eieren zullen door de nattigheid niet zijn uitgekomen. Die grote aantallen juvenielen van vorig jaar hebben wel weer bijgedragen tot relatief veel waarnemingen van halfwas dieren. Deze zullen volgend jaar de gelederen van de zich voortplantende populatie moeten komen versterken. Het aantal volwassen muurhagedissen schommelt al een aantal jaren rond de honderd exemplaren. Waarschijnlijk is er geen leefruimte meer voor nog meer dieren en is de draagkracht van het gebied de Hoge Fronten bereikt. Dit jaar is voor het eerst ook de Lage Fronten en het aangelegen spoorwegemplacement intensief onderzocht op het voorkomen van muurhagedissen. Ook hier blijkt nog een redelijk aantal hagedissen aanwezig te zijn. De precieze resultaten van dit onderzoek zijn nog niet bekend.

De eerste waarnemingen in 2001

De vroegste waarneming dit jaar komt op naam van Piet van Merrebach; op 28 januari zag hij een hazelworm door zijn traject in het Deelerwoud kruipen! Een week later ziet Herman Feenstra in Fochteloo de eerste levendbarende hagedis van 2001. De eerste zandhagedis zag Willem Schavemakers in het Noord-Hollands Duinreservaat op 15 februari. Slangen werden pas in maart voor het eerste gezien: Gré ter Woord nam de eerste ringslang waar in het Kuinderbos en Sandra de Goeij spotte de eerste adder.

De hazelworm die Piet van Merrebach zag op 28 januari is volgens Jeroen van Delft van RAVON niet het vroegste reptiel ooit. Tijdens werkzaamheden in de winter willen nog weleens verstoorde reptielen te voorschijn komen, deze waarnemingen vinden we ook in het RAVON bestand. Daarnaast zijn de Muurhagedissen in Maastricht vrijwel het gehele jaar door actief, mits de temperatuur en de zon dat toelaat.

soort	datum	vindplaats	waarnemer
hazelworm	28-01-01	Deelerwoud	Piet van Merrebach
zandhagedis	15-02-01	NH Duinreservaat	Willem Schavemaker
levendbarende hagedis	06-02-01	Fochteloo	Herman Feenstra
ringslang	07-03-01	Kuinderbos	Gré ter Woord
adder	11-03-01	Haaksbergerveen	Sandra de Goeij